

KHẢO SÁT CÔNG KHAI MINH BẠCH NGÂN SÁCH 2017

Tổ chức Hợp tác Ngân sách Quốc tế (IBP)

- Phối hợp với các tổ chức xã hội dân sự trên toàn thế giới
- Tăng tính minh bạch, trách nhiệm giải trình và sự tham gia để thúc đẩy quản trị và giảm nghèo
- Đào tạo năng lực, hợp tác nghiên cứu, xây dựng mạng lưới và cung cấp hỗ trợ tài chính
- Tổ chức thực hiện các khảo sát về công khai minh bạch ngân sách
- Công khai minh bạch ngân sách → Thay đổi cuộc sống

Công khai về tài chính

- Những lợi ích của việc công khai ngân sách:
 - Cải thiện xếp hạng tín dụng và giảm chi phí vay
 - Ngân sách thực tế và đáng tin cậy hơn
 - Tăng niềm tin cho các nhà đầu tư
 - Trách nhiệm giải trình cao hơn
 - Cải thiện phân bổ ngân sách

Ngân sách là sự kết nối

Các quyết định về việc hình thành và sử dụng các nguồn lực công là trọng tâm của quá trình quản trị và thể hiện năng lực của xã hội để giải quyết vấn đề bất bình đẳng. Do đó, ngân sách là công cụ đầu tiên để thúc đẩy sự kết nối giữa chính phủ và người dân.

Phương pháp thực hiện Khảo sát công khai minh bạch ngân sách (OBS)

- Là nghiên cứu độc lập duy nhất trên thế giới đánh giá và so sánh về mức độ minh bạch của ngân sách
- Sử dụng 145 chỉ số dựa trên các tiêu chuẩn quốc tế để đo các tình huống có thể quan sát được.
- OBS được thực hiện bởi các chuyên gia ngân sách độc lập và được rà soát phản biện bởi các chuyên gia khác ngoài chính phủ
- Hầu hết các chính phủ đều được mời tham gia đánh giá bản kết quả dự thảo của OBS
- OBS 2017 là vòng khảo sát thứ 6 (bắt đầu từ năm 2006); gồm có 115 quốc gia trong đó có 13 quốc gia tham gia lần đầu.
- Quá trình nghiên cứu kết thúc vào ngày 31/12/2016

Các chỉ số của OBS

BA TRỤ CỘT CỦA MỘT HỆ THỐNG NGÂN SÁCH CÓ KHẢ NĂNG GIẢI TRÌNH TỐT

TÍNH MINH BẠCH

- 109 chỉ số được dùng để xây dựng Bộ chỉ số OBS đánh giá mức độ công khai trực tuyến và thời hạn công khai của 8 tài liệu ngân sách

KHẢ NĂNG GIÁM SÁT

- Sửa đổi 18 câu hỏi đánh giá các tổ chức giám sát chính thức

SỰ THAM GIA CỦA CÔNG CHÚNG

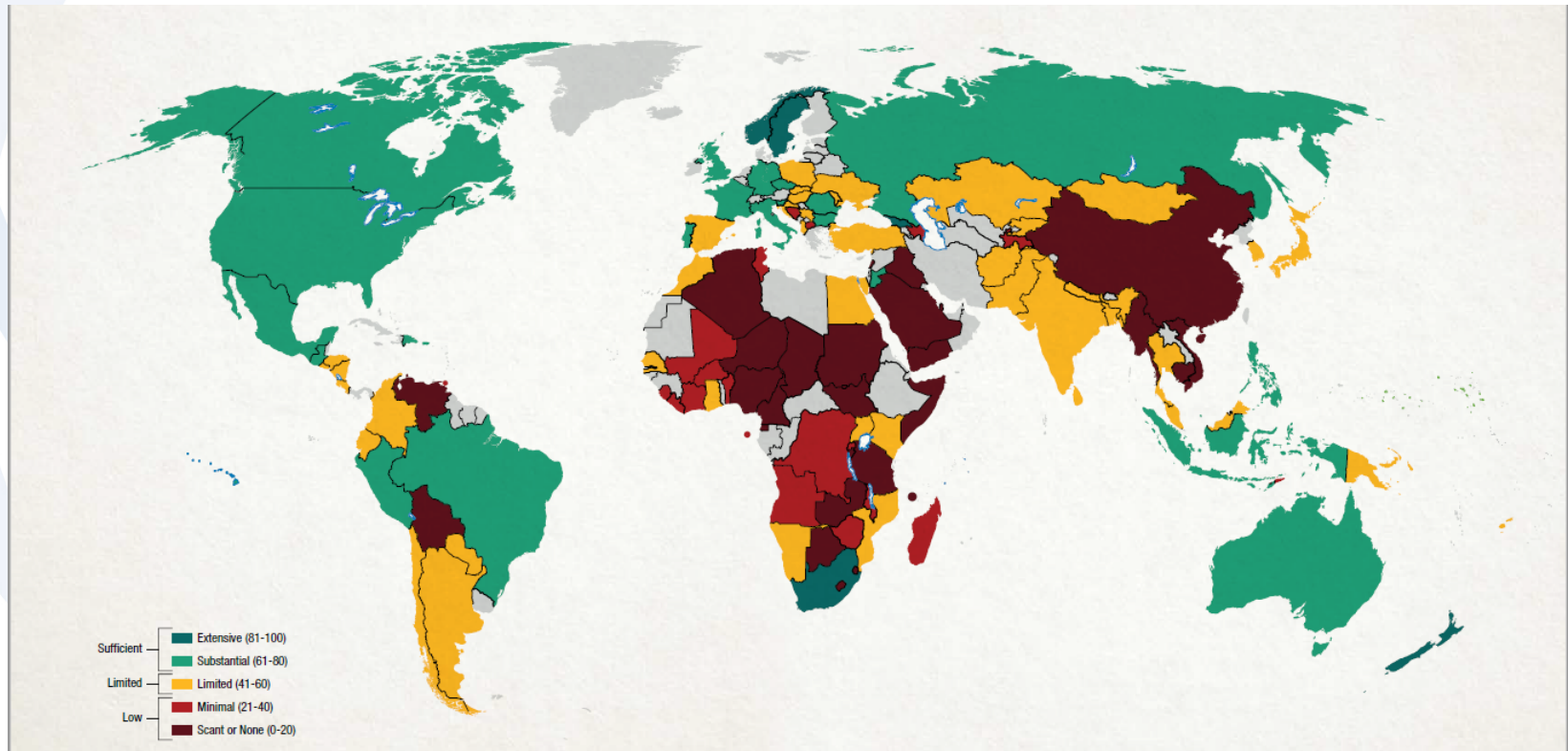
- 18 câu hỏi mới đánh giá các cơ hội tham gia của công chúng trong quá trình ra quyết định và giám sát ngân sách

OBS 2017: Kết quả 1

Các chính phủ không cung cấp đầy đủ các thông tin để người dân có thể hiểu, thảo luận và tham gia vào các quyết định ngân sách

Chi số công khai minh bạch ngân sách (OBI) 2017

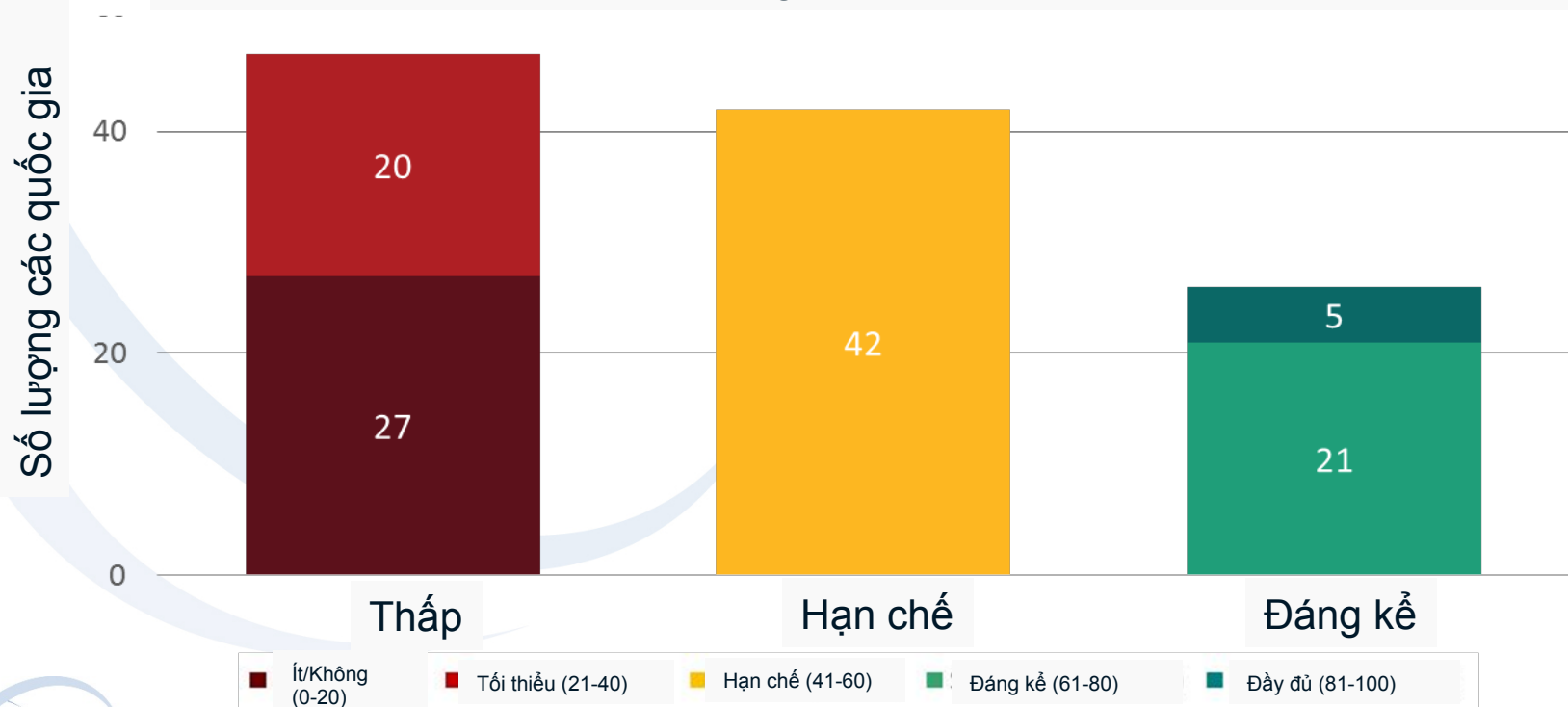
- Điểm trung bình về công khai minh bạch ngân sách của 115 nước tham gia khảo sát là 42/100, điều này cho thấy tính minh bạch của ngân sách trên toàn thế giới còn hạn chế

3/4 quốc gia thiếu công khai minh bạch ngân sách

- 89/115 quốc gia tham gia khảo sát không cung cấp đủ thông tin cần thiết cho công chúng về ngân sách quốc gia

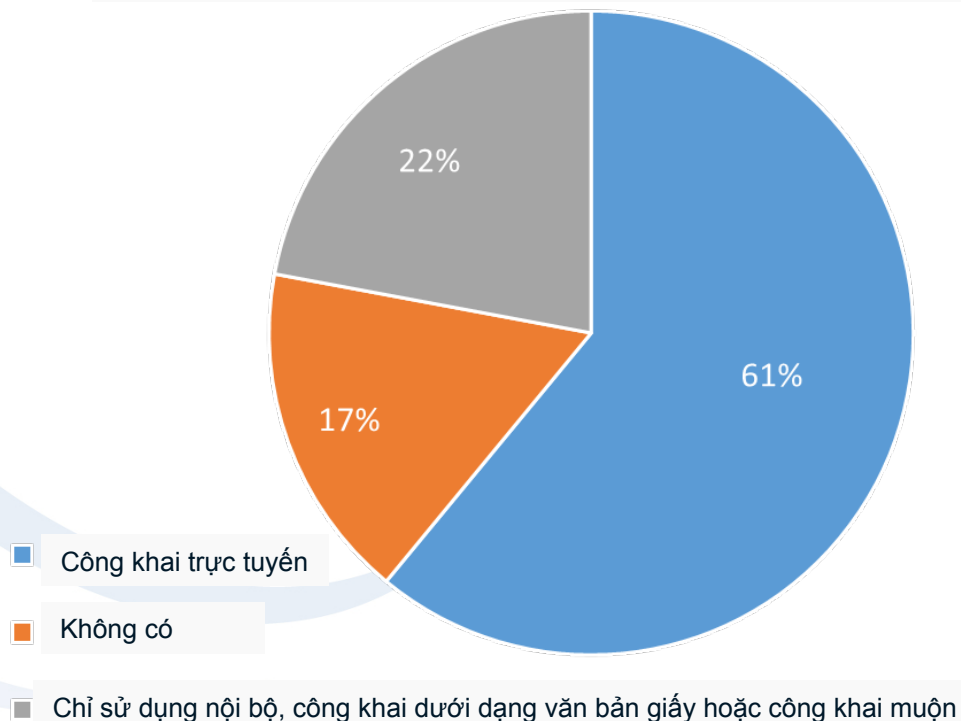
Phân nhóm các quốc gia dựa trên kết quả OBI 2017

4 trong 10 tài liệu không được công khai

- Trong số những tài liệu không được công khai, hơn một nửa trong số đó là tài liệu từ chính phủ

Tình trạng công khai của các tài liệu ngân sách

OBS 2017: Kết quả 2

Tính minh bạch của ngân sách đã có dấu hiệu chững lại lần đầu tiên kể từ khi IBP bắt đầu thực hiện các khảo sát liên quan đến minh bạch ngân sách cách đây hơn một thập kỷ

Sự minh bạch ngân sách toàn cầu chứng lại

- Chỉ số OBI giảm từ 45 năm 2015 còn 43 năm 2017 với 102 nước tham gia cả hai vòng khảo sát.

OPEN BUDGET INDEX

2008-2010

2010-2012

2012-2015

2015-2017

INTERNATIONAL BUDGET PARTNERSHIP
Open Budgets. Transform Lives.

Chỉ số OBI toàn cầu giảm do sự giảm mạnh ở khu vực Saharan Châu Phi

Thay đổi chỉ số OBI theo khu vực, 2015 – 2017

Vùng	Chỉ số OBI trung bình vùng		
	2015	2017	Thay đổi *
Đông Á và Thái Bình Dương	41	44	3
Đông Âu và Trung Á	54	55	1
Mỹ Latin và Caribe	50	50	1
Trung Đông và Bắc Phi	21	20	-1
Nam Á	42	46	5
Saharan Châu Phi	39	29	-11
Tây Âu và Hoa Kỳ	74	73	-1
Tổng	45	43	-2

* Changes may not tally due to rounding

Lần đầu tiên tổng số các tài liệu được công khai (2017) ít hơn so với vòng khảo sát trước (2015)

Thay đổi số lượng của các tài liệu ngân sách được công khai

Các tài liệu ngân sách quan trọng	2015	2017	Thay đổi *
Định hướng xây dựng NS (PBS)	55	47	-8
Dự thảo dự toán NS (EBP)	86	81	-5
Dự toán NS đã được phê duyệt (EB)	97	89	-8
Ngân sách công dân	54	54	0
Báo cáo Ngân sách- quý	82	73	-9
Báo cáo Ngân sách giữa năm	35	31	-4
Báo cáo Ngân sách cuối năm	73	68	-5
Báo cáo kiểm toán Ngân sách	67	69	2
Tổng	549	512	-37

Nhìn lại giai đoạn 2008 - 2017

- Mặc dù có sự suy giảm tính minh bạch của ngân sách trong vòng khảo sát 2017 nhưng không thể phủ nhận những kết quả khả quan của các vòng khảo sát trước:
 - Từ năm 2008 – 2017, điểm trung bình của OBI tăng 6 điểm giữa các nước có thể so sánh được.
- Các tài liệu ngân sách hiện có truyền tải nhiều thông tin hơn so với trước đây
- Những tiến bộ đáng kể ở những nước như Georgia, Jordan, Mexico và Senegal cho thấy các chính phủ có thể có những thay đổi tích cực trong vấn đề minh bạch ngân sách

A community meeting is taking place outdoors in a rural setting. A woman in a light-colored hijab and dress stands at the front, holding a whiteboard and papers, addressing a group of people. The group, consisting of men, women, and children, is seated on the ground in a semi-circle. Some are holding blue folders or papers. In the background, there are trees and a stone wall. A sign is visible on a tree to the right, and another whiteboard is on the left. The overall atmosphere is one of an active community gathering.

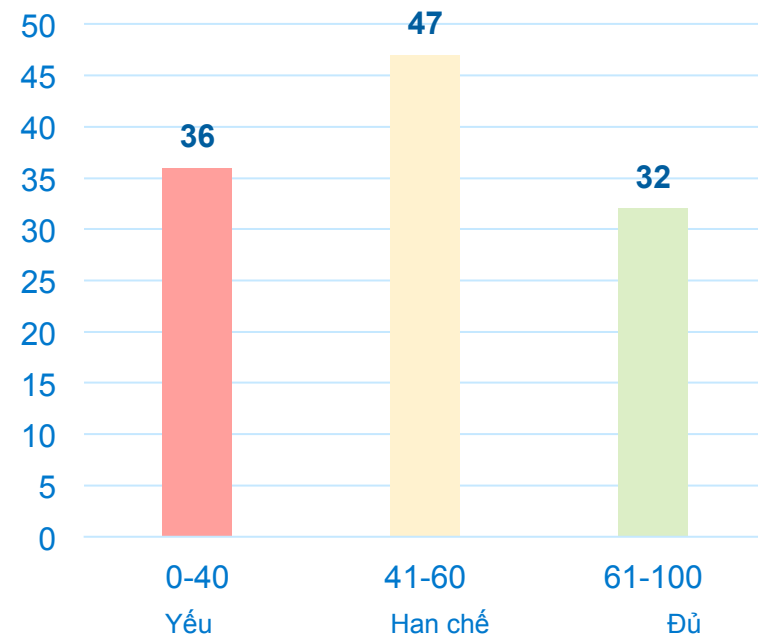
OBS 2017: Kết quả 3

Các vấn đề liên quan đến thiếu minh bạch ngân sách là do các thể chế giám sát yếu và kém hiệu quả, ít cơ hội cho công chúng tham gia vào quá trình ngân sách.

Hệ thống giám sát lập pháp

- Chưa đến 1/3 các quốc gia có hệ thống giám sát lập pháp đầy đủ
- Hệ thống giám sát lập pháp thường có hiệu quả trong quá trình hoạch định hơn là quá trình thực thi
- Ở hầu hết các quốc gia, các nhà điều hành có thể thay đổi NS mà không cần sự thông qua của cơ quan lập pháp

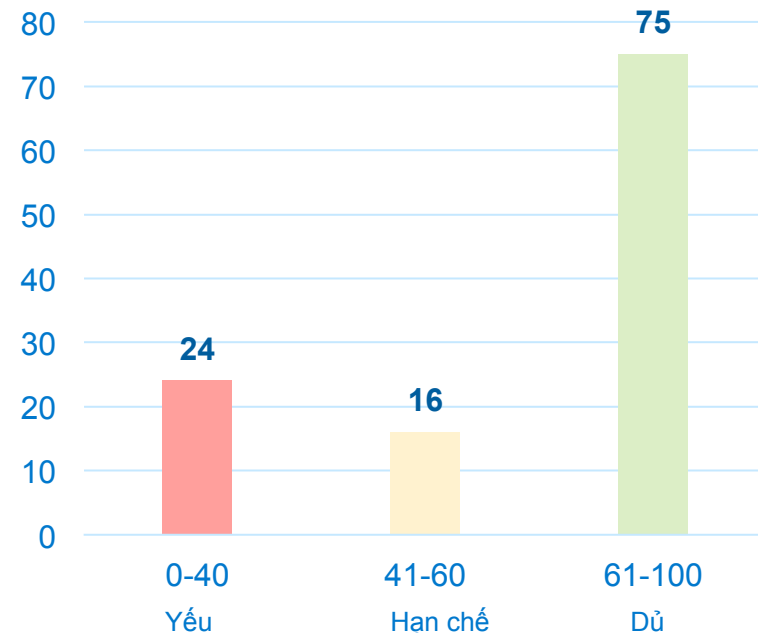
Điểm số về hệ thống giám sát lập pháp trong OBI 2017 theo nhóm nước

Giám sát của cơ quan Kiểm toán nhà nước

- Các hoạt động cơ bản của các cơ quan kiểm toán ở các nước tham gia khảo sát là thực hiện chức năng giám sát
- Các hoạt động có thể ít thuận lợi hơn ở các nước có mức độ minh bạch ngân sách thấp
- Ví dụ, ở những nước mà nhà điều hành có thể loại bỏ kiểm toán viên, điểm OBI trung bình là 25, trong khi nếu nhà điều hành không thể làm điều đó, điểm OBI trung bình là 46

Điểm số về cơ quan kiểm toán nhà nước trong OBI 2017 theo nhóm nước

Không có nhiều cơ hội tham gia chính thức

- OBS 2017 kết hợp các nguyên tắc về sự tham gia của công chúng vào các sáng kiến toàn cầu về minh bạch tài chính (GIFT) và đặt ra tiêu chuẩn cao hơn các đánh giá trước đó
 - Có sự tham gia/tương tác đáng kể giữa chính phủ và người dân
 - Một quá trình bao trùm, đặc biệt quan tâm đến các nhóm người dễ bị tổn thương
 - Quá trình tham vấn có đầy đủ các vấn đề về tài chính
- Điểm trung bình của khảo sát là 12/100
- Không có quốc gia nào trong số 115 nước được khảo sát đưa ra những cơ hội tham gia được đánh giá là đầy đủ (điểm trên 60); và chỉ có 4 nước có điểm số trên 40
- Rất ít quốc gia có nhiều kênh để tham gia vào quá trình ngân sách, nhưng 95/115 nước đã có ít nhất 1 cơ chế cho sự tham gia

Ví dụ về cơ thể tham gia

- Philippines: Hiệp định Đối tác Ngân sách đã tăng cường khả năng của các đơn vị tư nhân thương lượng về nhu cầu ngân sách của họ với các cơ quan Trung ương quản lý ngân sách thông qua các mối quan hệ đối tác với công dân
- Hàn Quốc: “Trung tâm Báo cáo Lãng phí” đã tiết kiệm cho chính phủ trung bình khoảng 1 tỷ USD mỗi năm trong 16 năm qua.
- Canada: Đối với ngân sách năm tài chính 2017, những buổi tham vấn trước khi lập ngân sách đã ghi nhận hơn một triệu tương tác giữa người dân và chính phủ.

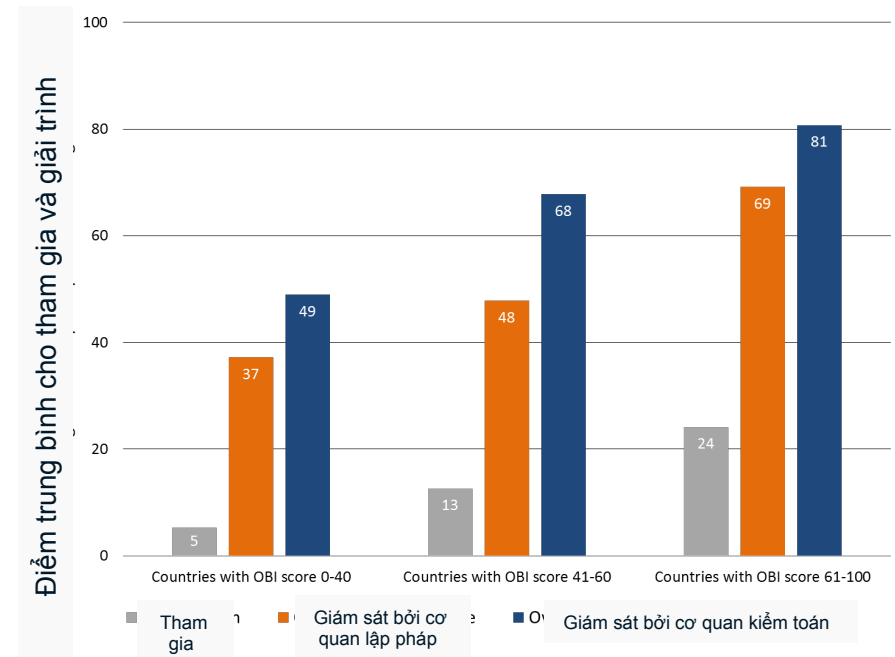
OBS 2017: Kết quả 4

Không có quốc gia nào thực hiện đầy đủ cả ba lĩnh vực được đánh giá-- minh bạch, sự tham gia, và giám sát-- nguyên nhân chính là do các chính phủ thiếu không gian chính thức cho công dân tham gia vào quá trình ra quyết định về ngân sách.

Ba trụ cột của hệ thống có tính giải trình

- Minh bạch, có sự tham gia, và giám sát: cả 3 trụ cột đều cần thiết để hệ thống ngân sách được công khai và có sự tương tác giữa các bên liên quan
- Điểm minh bạch tăng, kéo theo điểm giám sát và sự tham gia tăng
- Không có quốc gia nào đạt trên 60 điểm cho cả 3 trụ cột của hệ thống có tính giải trình.
- Có 22 quốc gia có cả 3 lĩnh vực của tính giải trình đều yếu

Điểm số OBS 2017 cho mục tham gia và giải trình theo nhóm nước

OPEN BUDGET SURVEY 2017

VIETNAM

Khảo sát Công khai Ngân sách Việt Nam 2017

INTERNATIONAL BUDGET PARTNERSHIP
Open Budgets. Transform Lives.

Khảo sát Công khai Ngân sách Việt Nam 2017

- Việt Nam đã tham gia Khảo sát Công khai Ngân sách từ năm 2006 (năm đầu tiên)
- Trung tâm Phát triển và Hội nhập là đơn vị nghiên cứu từ năm 2012
- Bộ Tài chính đã góp ý cho bản dự thảo kết quả (và tham gia một Hội thảo tập huấn về Khảo sát Minh bạch Ngân sách)
- Những cải cách quản lý tài chính công tích cực gần đây
 - Tiếp tục củng cố các hệ thống quản lý tài chính công
 - Luật Ngân sách Nhà nước năm 2015

Minh bạch: Chỉ số công khai ngân sách

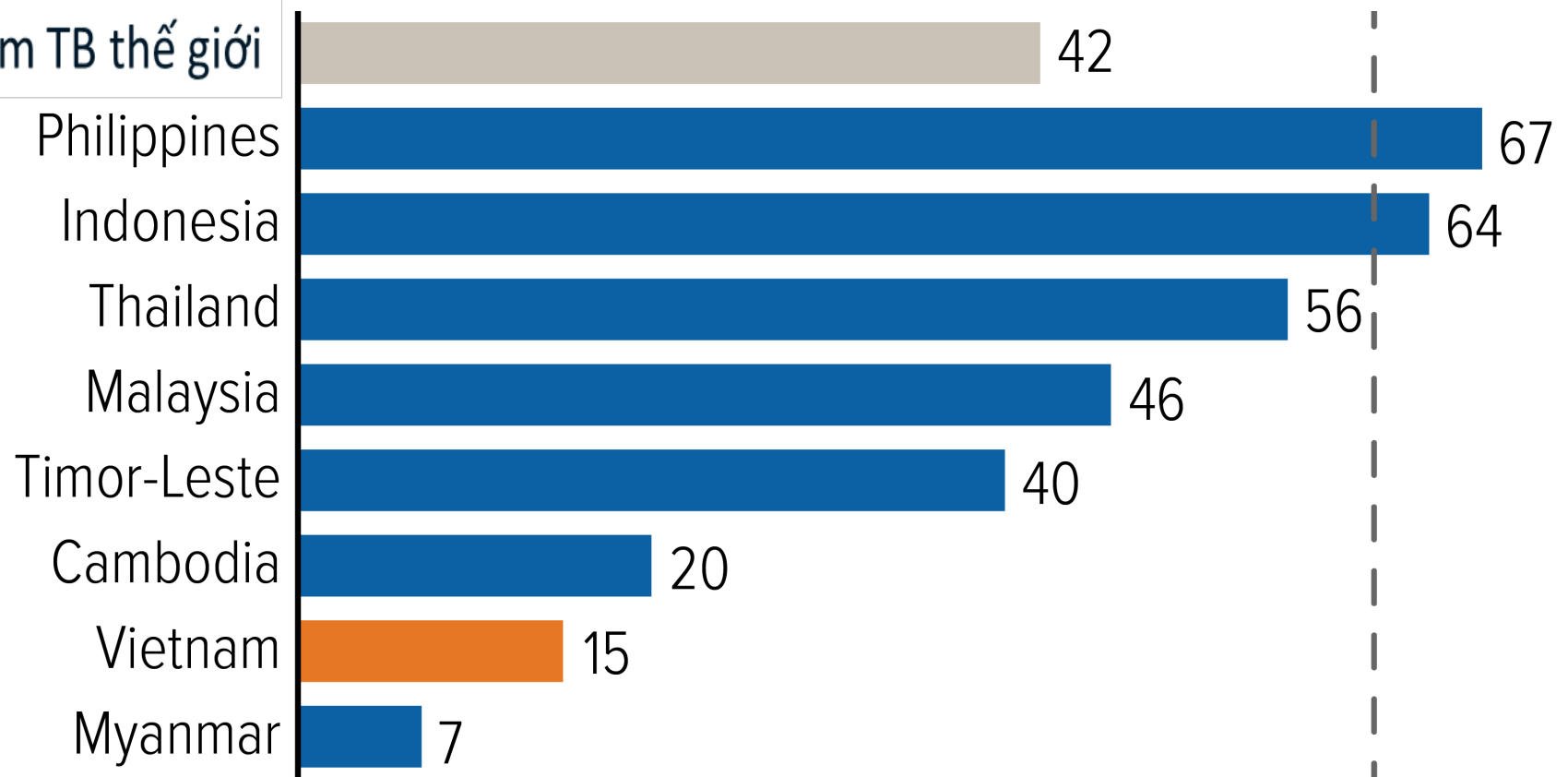
- Việt Nam đạt 15 điểm trong năm 2017
- Mức độ công khai các thông tin về ngân sách một cách kịp thời rất thấp
- Các kết quả gần như không thay đổi so với những vòng khảo sát trước
- Điểm của Việt Nam dưới mức trung bình của thế giới là 42
 - Điểm trên 60 có nghĩa là đầy đủ thông tin
- Trong khu vực Đông Á và Thái Bình Dương, chỉ có Trung Quốc và Myanmar có điểm số thấp hơn

Việt Nam so với các nước khác

Chỉ số công khai ngân sách (OBI), 2017

Điểm TB thế giới

>60

Sufficient

Các tài liệu ngân sách Việt Nam, 2012-2017

Tài liệu	2012	2015	2017
1. Định hướng xây dựng ngân sách			
2. Dự thảo dự toán ngân sách			
3. Dự toán ngân sách			
4. Ngân sách công dân			
5. Báo cáo quý (kỳ)			
6. Báo cáo giữa kỳ (6 tháng)			
7. Báo cáo cuối năm			
8. Báo cáo kiểm toán			

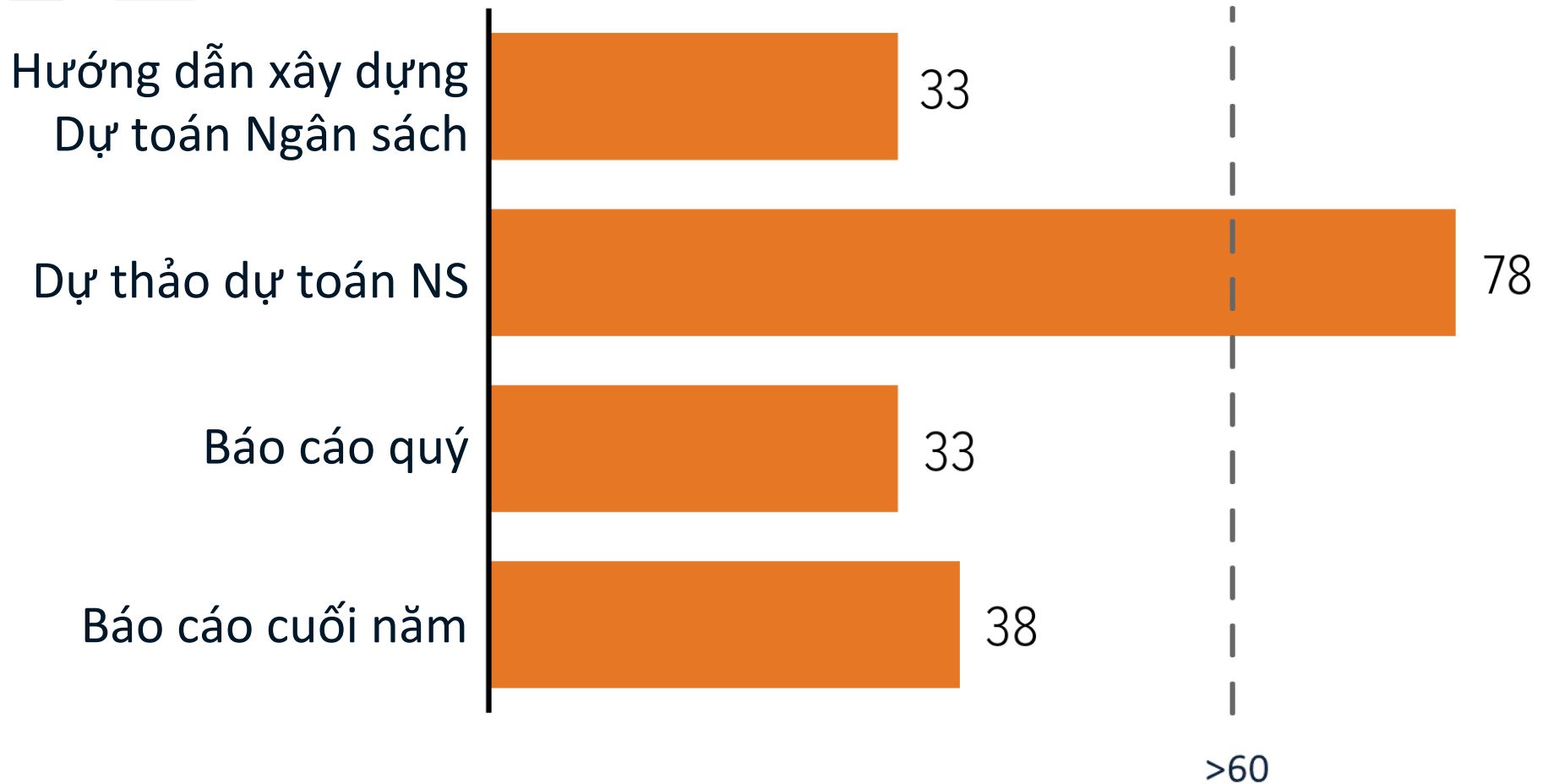
 Công khai

 Không Công khai

 Công khai muộn, hoặc không công khai trực tuyến, hoặc Chỉ công bố nội bộ

Những tài liệu được công khai thường không được chi tiết

Điểm OBI của Việt Nam theo các loại tài liệu, 2017

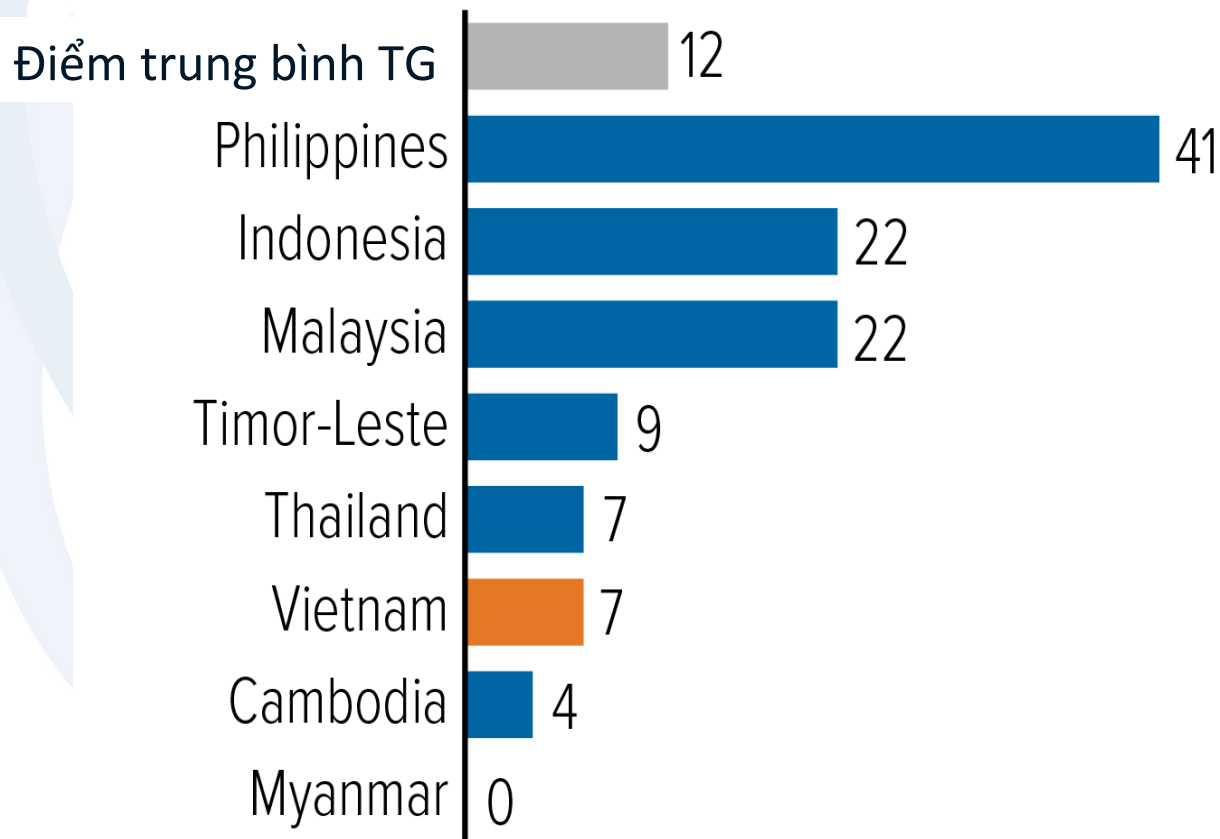

Những cơ hội tham gia

- Những câu hỏi mới về sự tham gia trong OBS 2017 phản ánh những nguyên tắc về sự tham gia các sáng kiến toàn cầu về minh bạch tài chính (GIFT)
 - Tập trung vào các cơ hội tham gia chính thức trong những giai đoạn khác nhau của quá trình xây dựng ngân sách.
 - Không thể so sánh điểm số với những vòng trước đó
- Việt Nam đạt điểm 7; Điểm trung bình thế giới là 12
- Có một số cơ hội tham gia cùng đơn vị thực thi trong quá trình thực hiện ngân sách
- Một số cơ hội tham gia với Quốc hội và không phải với Kiểm toán

Việt Nam so với các nước khác

Điểm OBS, 2017

>60
Đầy đủ

Giám sát bởi Cơ quan lập pháp và Kiểm toán

- Việt Nam có đủ các điều khoản cho cơ chế giám sát bởi cơ quan lập pháp và cơ quan kiểm toán (đều đạt 72 điểm)
 - Điểm số của Việt Nam ở trên mức trung bình của thế giới cho cả hai cơ quan lập pháp (48) và kiểm toán (63)
- Quốc hội nhận ngân sách theo thời gian quy định, có quyền sửa đổi, và các ủy ban tiến hành buổi điều trần về ngân sách
- Kiểm toán Nhà nước là đơn vị độc lập có đầy đủ nguồn lực, và đã được tự chủ để thực hiện việc kiểm toán (với một số hạn chế)

Khuyến nghị

- Chính phủ:
 - Tiếp tục công khai dự thảo ngân sách (bắt đầu từ năm 2017)
 - Công khai Ngân sách công dân và các Báo cáo kiểm toán kịp thời.
 - Cung cấp thêm thông tin về các tài liệu ngân sách.
 - Thí điểm các cơ chế cho sự tham gia của công chúng trong- hành pháp, lập pháp, và kiểm toán.
 - Đảm bảo các ủy ban lập pháp công bố các báo cáo giám sát theo các phiên họp

Khuyến nghị

- Xã hội dân sự:
 - Tiếp tục hoạt động vì sự minh bạch hơn đồng thời nhấn mạnh tầm quan trọng của việc tiếp thu ý kiến của nhóm yếu thế trong các cuộc thảo luận xây dựng ngân sách.
 - Sử dụng những thông tin ngân sách sẵn có và tham gia vào các cuộc thảo luận xây dựng ngân sách trong phạm vi có thể.
- Nhà tài trợ:
 - Đảm bảo viện trợ tài chính hỗ trợ minh bạch ngân sách và thúc đẩy sự tham gia của công chúng trong quá trình xây dựng ngân sách
 - Phối hợp với các đối tác trong nước như xã hội dân sự và cơ quan giám sát chính phủ

Tài liệu tham khảo

OBS 2017 Global Report (Báo cáo OBS 2017 toàn cầu)

- <https://www.internationalbudget.org/open-budget-survey/>

OBS 2017 Data Explorer (Xử lý dữ liệu OBI 2017)

- <http://survey.internationalbudget.org/>

Vietnam OBS 2017 Questionnaire (Bộ câu hỏi OBS Việt Nam 2017)

- <https://www.internationalbudget.org/wp-content/uploads/vietnam-open-budget-survey-2017-responses.pdf>

Vietnam OBS 2017 Country Summary (Báo cáo OBS Việt Nam 2017)

- <https://www.internationalbudget.org/wp-content/uploads/vietnam-open-budget-survey-2017-summary.pdf>

Thông tin liên hệ

International Budget Partnership

820 First Street, NE

Suite 510

Washington, DC 20002

Phone: +1-202-408-1080

Fax: +1-202-408-8173

Email: info@internationalbudget.org

INTERNATIONAL BUDGET PARTNERSHIP
Open Budgets. Transform Lives.

www.InternationalBudget.org